۷۹ نچی. ۱۳۲۴ سنه. ۲۵ ذو الحجه شنبه. ۱۹۰۷ سنه. ۲۷ غینوار. № 79

گازیته‌نڭ بهاسی:
برسنه‌اوچون (۴) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.

اداره‌سی پچه‌ن بازارنده (سرای)
مسافرخانه‌سنده ۱ نچی نومرده‌در.
محررینی هرکون کوندز ساعت
(۱۱) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.

محرر وناشر: احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی‌اصغر کمال‌الدینف.

یولدز

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» № 1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Juldrz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

تکراری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت‌ایله قبول‌ایدلورلر. درج‌ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

برنسخه‌سی (۵) تییندر. شنبه، سهشنبه وپنجشنبه کونلرنده نشر ایدلور ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریده‌ء ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (۳۰) تییندر.

۱۹۰۶ سنه **صباح کتبخانه‌سی** ۱ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده

حیوة الحیوان	۲	جزء	بهاسی	۲	روبله	۵۰ کپیك
مفتاح کنوز القران		,,	,,	۳	روبله	۵۰ کپیك
شفاء ترجمه‌سی	۲	جلد	,,	۵	روبله	
نزل الابرار		,,	,,	۳	روبله	
حسن الاسودة		,,	,,	۳	روبله	
ادب الدنیا والدین		,,	,,	۲	روبله	
درة العواص		,,	,,	۲	روبله	

پوچطه مصارفی مشتریدن

مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

سنهٔ تأسیس ۱۹۰۱ **معارف کتبخانه‌سی** کتابچیلرغه بیوك اکرام!

یاڭی کتاب

گیرمانیه‌ده صایلاو کونی ۶ تین

پوچطه ایله ۱۰ تین

اوچ صومغه قدر پوچطه مارکه‌سی مقبوللر. زاداتکه‌سز زاکازلر، کوندرلمس.
آدرس: Казаиь, Т-ва „Камалютдиновъ и К-о“

۲۸ غینوار شهر قزان.

ایرته‌گه شهرمزده صایلاو کونیدر. هرچاسته‌ده معلوم اورنلرنده ایرته ساعت (۹) دن کیچ ساعت (۹) غه قدر خلق، صایلاو کاغدلرینی طابشرمق ایله مشغول اولاچقلردر.

کاغدلرنی یازوب یاکه یازدروب بو-گوندن‌اوك حاضر قیلوب قویمق تییشلیدر.

بوخصوصده گازیته‌لرده بیك کوب تعلیمات یازلدی. شاید هرکم خبردار اولمشدر.

بو اشکه مسلمانلرده کامل هوس واتفاق ایله اجتهاد قیلغان کبی کورینه‌لر.

اگرده صایلارغه حقی اولان کشیلرنڭ هربرسی کاغدلرینی اتفاق بوینچه یازوب، طابشرمی قالماسه‌لر، مقصود نتیجه‌لر حاصل اولور.

اما اگرده اعتبارسزلق ویالقاولق سببلی صایلاوغه قاتشمی قالغان کشیلر کوب اولسه، اوزمزگه خلاف پارتیه‌لرنڭ غالب بولولری بیك احتمالدر.

صایلاو کاغدلری قوللرینه طابشرلماغان کشیلر غافل بولماسقه کیره‌ك کاغدی پالیسه‌گه کیلمی قالغان کشیلر شهر اوپراۋاسینه منوب بوگون آلوب قالورغه کیره‌ك.

مشقت بولسه‌ده، بوخصوصده ایرنمسکه کیره‌ك، صایلاو اشلری بوندن صوڭره هر سنه بولماس. فقط بیش سنه‌ده بر مرتبه گنه اولور.

قایسی پارتیه غالب اولسه‌ده، ایمدی شاید حکومت بو ایکنچی دومانی‌ده طاراتماس.

دومانی جییوده طاراتوده اوین توگلدر. بوقدر مهم اشنی بر جییوب بر طاراتوب خلق ایله اوینچق کبی اوینامق هیچ مناسب اولماس.

صبر وتحملنڭ‌ده برچیگی واردر. بیك صبور وحلیم کشیلرده حددن تجاوز ایتکاچ تهورگه کیله‌در.

حکومت اربابی البته بوقاعده‌لرنی بیك بله‌در.

شونڭ اوچون بودومانڭ‌ده طاغی طارالو احتمالی وار دیوب شبهه‌له‌نمسکه کیره‌ك.

مملکتنڭ طنچلغی وخلقنڭ حریت وسعادتی اوشبو دومادن باشلانور امیدی ایله صایلاو اشلرینه بیك اخلاص ایله طروشورغه کیره‌ك.

قزان اویه‌زنده ۋولوست وکیللری آراسنده ۋیبورشکلرنڭ هربرسی بوسنه‌ده مسلمانلردن صایلانووی روس خلقینه بیك آغر تأثیر ایتکانگه اوخشیدر.

صایلانوب آوللرینه قایتقان مسلمان ۋیبورشکلرنی روس آوللرنده قینارغه حاضرله‌ندکلری‌ده سویله‌نه‌در.

شهر روسلری‌نڭ‌ده بو حالگه بیك آچولری کیلگان ایمش.

قزان اویه‌زنده مسلمانلر کوبره‌ك ایسه‌لرده صایلانورغه روسلرنڭ‌ده حقی واردر. لکن ۋیبورشیك صایلاو دوماغه آخرغی صایلاو اولمادیغندن روسلرنڭ آچولانورغه حقلری یوقدر. چونکه بعض اویه‌زلرده مسلمانلر، نی قدر کوب صایلانسه‌لرده، بوتون قزان ولایتی اچنده صایلانغان ۋیبوشکلر آراسنده مسلمانلرغه قاراغانده همان روسلر کوب بولاچقدر.

بوصایلاولردن مقصود، کوبره‌ك صایلانوب ماقتانوغنه توگلدر. بلکه قزان ولایتندن دوماغه کیته‌چك (۱۰) چلیننڭ اقل دورتسی مسلماندن بولووی مطلوبدر. اگرده قزان وماماداش اویه‌زلری کبی اهل اسلامی کوبره‌ك اولان اویه‌زلرده مسلمانلر کوب صایلانماسه‌لر، دوماغه مسلماندن هیچ برکشینی صایلامق ممکن اولماياچقدر.

شونڭ اوچون اوزلری کوب بولغان اویه‌زلرده مسلمانلر ۋیبورشکلرنی اوزلرندن کوبره‌ك صایلارغه مجبوردرلر.

(۱٤۰) میلیونلی روسیه‌نڭ (۲۰) میلیونی اهل اسلام اولسه، مسلمانلر روسیه خلقینڭ (۷) ده بر حصه‌سی اولادر. بوحسابدن اقل (۸۰) چلین مسلماندن بولمق تییشلیدر.

حالبوکه دوماغه (٤۰) مسلمان چلین بولوب کره آلسه‌ده، مسلمانلر بیك راضی اولورلر ایدی. لکن بوقدر بولووی‌ده بیك مشکلدر.

آچلرغه یاردم.

بوسنه روسیه اچنده‌گی آچلق‌نڭ هیچ نهایتی یوقدر. هریرده آچلق سببلی عارض بولاتورغان آورولر کوندن کون آرتوب طورمقده‌در. آچلق‌نڭ ایڭ قاطی حکم‌یور-تمکده‌اولان یرلری بیگره‌ك مسلمانلرنڭ اقامت قیلمقده اولان طرفلرنده‌در. آچلرغه گرچه حکومت، کراسنی‌کریست جمعیتی وباشقه خصوصی جمعیتلر طرفندن یاردملر ایدلسه‌ده بونلرغنه یتوشوب بتمیدر.

آچلقنڭ ایڭ قوتلی کونلری کیله‌چکده‌در. چونکه بووقتقه‌قدرده آشارینه هیچ برنرسه‌سی بولماغان کشیلر بیك کوبدرلر. بوندن صوڭ بونلرنڭ مقداری ینه هرکون قات‌قات آرتاچقدر. بوکونگه‌قدر آشارینه صاقلق ایکمکاری بولغان کشیلر برآز بولسه‌ده هرکون آشالوب طوروسببلی بوندن صوڭ بونلرده بته‌چکدر. فقیرلك، عاجزلکنڭ مقداری کوندن کون قورقنچ صورتده آرتوب طورمقده‌در خلق‌نڭ اوشبوقزغانچ حاللرینی اعتبارغه آلوب، اعانه ایدواوچون مسلمانلرده برنیچه‌یرده کامیتیتلر آچدیلر. بونلرنڭ بعضلری بوکونگه قدر بالفعل اشکه‌ده کرشدیلر. بعضلری ایسه بوندن‌صوڭ کریشه‌چکلردر.

قزان مسلمانلری طرفندن آچولغان کامیتیتده بوندن برهفته مقدم اطرافده‌غی محتاجلرنڭ مقدارینی بلوب آچلقنڭ درجه‌سینی کوروب قایتو اچون بعض اویه‌زلرگه وکیللر کوندردی. بونلردن بعضلری اوشبو کونلرده آچلق ویالانغـا چلقنی کوزلری ایله کوروب قایتدیلر. تیزکوندن ایڭ زیاده اعانه‌گه محتاج بولغان طرفلرغه چغوب یاردم ایدرگه کروشو نیتنده‌درلر. فقط بونلرنڭ یاردمی حاضرگی کونده بیك آز بیك جزئی برطائفه‌گه گنه یتوشه‌چکدر. چونکه آچلرنڭ کوبلگینڭ هیچ نهایتی یوقدر. اما کامیتیتنڭ قولنده‌غی صوماایسه آچلقنڭ زورلغینه نسبةً بیك آزدر. بو آز بر مقدارنڭده اکثری چیت شهرلرده‌گی مسلمانلردن کیلگان سرمایه‌در. کامیتیت اعضالری بوکوندن صوڭ بیك طروشوب قزان شهرنده‌گی مسلمانلردن اعانه جیمقچی بولالر. همتلی بایلر وجومارد حلیم طبیعتلی برآز اوقاتی بولغان کشیلر شاید خیلی اعانه‌لر قیلورلر دیوب امیدایدله‌در. فقط نی‌قدر بیرسه‌لرده زور برگوبیرنانی برقزان شهریگنه طویدروب بتوره آلمایه‌چقدر. بونڭ‌اوچون هرطرف مسلمانلرندن زور زور اعانه‌لر لازمدر. بزنڭ سیبیریه ترکستان وباشقه‌طرفلرمزده همتلو بایلرمز آزتـوگلدر. آچلقنڭ نی‌درجه‌ده قوتلی ایدکینی بلگاندن صوڭره اعانه‌لرندن شاید محروم قیلماسلر دیوب امیدایدله‌در. فقط بوده یتوشوب‌یتمیدر. بونڭ اوستینه برآز فدائی کشیلرده لازمدر آندای کشیلرده‌شاید‌طابلور، ملت اوچون زور یاردملرده قیلورلر.

هرشهرده‌وهر برقوتلی آچلق بولماغان

قریه‌لرده بر ایکی کشی اجتهادلرینی صرف قیلوب اوزلری قوللرندن کیلگان قدری اعانه ایتو اوستینه هر بر کوزینه کورنگان مسلمانلردن آز آزلاب جیوب یبه‌رسه‌لرده کوب طرفلردن کیلو سببلی اعانه‌لر کوب بولاچقدر. اول وقتده کشینی تربیه ایتوده ممکن بولور.

آچ کشینی طوریدرونك ثوابلی بر اش ایدکینی بو اورنده‌سویله‌رگه‌ده حاجت یوقدر. چونکه اوشبو یولغه صرف ایدلگان هر بر تین اوچون نی قدر ثوابلرنك بولووی امیدلی ایدکینی بلمگان مسلمان هیچ یوقدر.

هر ییرده امامرنك سویلی طورغان وعظلرینك اکثری حاضرگی کونده اوشبو آچلرغه یاردمنك فضیلتی حقنده‌بولورغه تیوشلیدر.

روسیه اچنده آچلقنك بارلغینی ایشتمگان وآچلرغه یاردم ایتونك تیوشلگینی هر وقت سویله‌ب طورماغان امامر شاید اوشبو کونده یوقدر دیوب بله‌مز شوندای وعظلرنك تأثیری ایله اولمق کیرك اوشبو کونلرده اطراف شهرلرده‌گی همت ایه‌لرندن جیولغان اعانه‌لر اداره‌مزه کیلمگه باشلادی جمله‌سینه تشکر ایده‌مز.

جناب حق کندوسی مسلمانلرنك قلبلرینه شفقت ، مرحمت اورلقلرینی ییرله‌شدرسون. اطرافدن کوندرلگان اعانه‌لرگه هر بر گازیته‌لرنك اداره‌لری آچقدر. کیلگان اعانه‌لرنی تیوشلی اورنلرینه طابشروب طورمقده‌درلر.

مفتی یولداشلری.

اوچنچی کون پیتربورغدن مفتیگه یولداشلق وکیگاشچیلك اوچون کیتکان کشیلر سلامت قایتدیلر. اوزلرینك پیتربورغده قیلغان وآڭلاغان اشلرینی باصوب بر رساله شکلنده نشر قیلاچقلر ایمش.

ودخی بر اولوغ مجلس یاصاب‌ده اوستلرینه آلدقلری وظیفه‌لرینك ادا قیلنغانلرینی خلقینه عرض و بیان قیلاچقلر در.

جمعه نمازندن صڭره بر دیپوتاتدن محله اهالیسی عرض احوال قیلوونی اوتنسه‌لرده، قبول ایتمه‌دی. بر مجلس یاصالاچق. وباصوب طاراتلاچق. شونده کورورسز دیدی. خصوصی مکالمه‌لردن آڭلاشلدیغینه کوره مفتی حضرت اوزینك یولداشلری‌ده اوشبو بیش مسئله‌گه بیك اهمیت ویرمشلر:

١) امام بولمق اوچون روسچه‌دن امتحان بیرو لازم بولماسقه،

٢) دینی مکتب ومدرسه‌لر مکاتب وزارتی قارامقندن، یعنی نارودنوی پراسویشچینیه‌وزیری قول آستندن چغارغه،

٣) ٣١ نچی مارتده چققان معلوم نظام، یعنی روس حرفی ایله یازلغان کتابلرنی مسلمانلرنك کانفیسیونالنی مکتبلرنك اوقوتماسقه،

٤) اوکازلی امامر عسکرلککه وتعلیمات عسکریه‌گه صوغش وقتنده‌ده باشقه وقتده‌ده آلنماسقه،

٥) آچلق حکم سورگان طرفلرده امامرغه‌ده یاردم قیلورغه. بو خصوصلرده اوّلا مفتی حضرت اوزی اوشبو اوچ ییرگه عریضه ویرمشدر:

١) چیت مذهبلر دیپارتامینتینه،

٢) نشر معارف وزیرینه

٣) باش وزیر اصطولیپین‌گه

مفتی‌نك اون یولداشی مفتی‌نك عریضه‌لرینی تقویه قیلوب اوزلری آیرم عریضه‌لر ترتیب ایدوب ینه مذکور دیوانلرغه ویرمشلر. اوزلری جییلوب باروب‌ده مقصودلرینی عرض و بیان قیلمشلر.

وزیرلر طرفندن ویرلمش جوابلرنك تفصیلی حاضرگه معلوم توگلدر شاید تیز بلنور.

فقط شول قدرسی معلوم در که کورلمش وزیر و مدیرلرنك هر برسی اوشبو مئالده‌گی سوزنی تکرار تکرار سویله‌مش ایمشلر:

« مسلمانلرنك مکتب و مدرسه‌لرینك هر بری کانفیسیونالنی یعنی دینیدرلر. دینی مکتبلر شبهه‌سز نارودنو پراسویشچینیه قارامقنده بولاچق توگلدر. هم ده ٣١ نچی مارت نظامی‌ده سزنك مکتبلرگزده یعنی دینی مکتبلرگزده هیچ یورتامس. »

وزیرلرنك بو سوزینه قارشی مفتی حضرت و یولداشلری نی جواب ویردکلری ونی روشچه اعتراض قیلدقلری بزگه معلوم توگلدر.

البته جواب واعتراضسز قالدرماغانلر در.

چونکه وزیرلرنك سوزلرندن فقط دینی مکتبلرگنه وزارت قارامقندن وروس حرفلرندن آزاد قیلناچغی آڭلانادر.

حال بوکه بز مسلمانلرنك اوزمزگه مخصوص فن وهنرگه تعلقلی دنیاوی مکتبلرمزده بولاچقدر بونلردن باشقه شهر زیمستوا وخزینه صومالرندن عمومی تعلیم قانونی بوینچه آچلاچق ابتدائی مکتبلرنی‌ده کانفیسیونالنی یعنی خالص دینی دیمك ممکن اولمایاچق‌در. شاید بو فکرگه قارشی «بز مسلمانلرغه دین گنه قدرلی، دنیا کیره‌ك توگل. دنیاوی مکتبلرنی آچمامز» دیوچیلر بولماس وبولماغاندر.

خارجی خبرلر.

گیرمانیه.

گیرمانیه‌ده رایخستاغ مجلسینه صایلاولر تمام اولدی. (٣٩٧) قدر صایلانمش چلینلردن (١٠٥) کشی اورتا پارتیه‌دن، (٥٩) ایسکیلك طرفدارلری، (٥٥) حریتچی ملیلردن، (٣٤) سوسیال دیموکراتلردن، (٢٨) حریت خلق پارتیه‌سندن، (٢١) ایمپیرسکی پارتیه‌دن، (٨٦) باشقه تورلی واق پارتیه‌لردن درلر.

اوشبولرنك اچنده (٢٠) پالاك، (٧) ایلزاس فرانسوزلری، بر داتچان واردر.

اوّلگی رایخستاغ مجلسنده سوسیال دیموکراتلر (٧٩) قدر ایکان بو سنه (٣٦) کیم صایلانمشلر. بو صایلاوده اوڭ طرفلیر اق پارتیه‌لرنك هر برسی اوّلگی مجلسکه نسبة بر نیچه‌شر کشی کوبره‌ك صایلانمشلر.

صایلاوده ملی پارتیه‌لرنك غالب کیلگانلگی معلوم بولغاچ ملی نیمسلردن مرکب بیك کوب خلق باش وزیر کانسلیر سرایی آلدینه جییلوب باروب ملی کویلرینی کویله‌ب ممنونیتلر اظهار قیلمشلر. آندن جییلوب تونله ایمپیراتور ویلهیلم سرایینه کیتمشلر. ایمپیراتور خاتونی وایکی اوغلی ایله برلکده بالکونگه چغوب خلقغه تشکر ایتمش.

قسقه بر نطق سویله‌ب خلقنده بو قدر ملیتی دائم بولغان مدتده گیرمانیه‌نك مستقبلی تأمین ایدله‌چکینی آڭلاتمش.

ترکیه.

ترکیه سلطانینك وفاتی تقدیرنده یاش ترکلر رشاد افندینك خلیفه بولووینی تله‌دکلری یازلمش ایدی.

یاشلر پارتیه‌سی بوڭا پادشاه بولغاچ‌ده اجرا قیلمق اوچون اوشبو دورت ماده‌نی شرط قیلالر ایمش.

١) وزیرلرنی دولت خدمتنده حریت طرفدارلغی ایله مشهور اولان ذاتلردن تعیین قیلو.

٢) تیزدن ملت مجلسی چییلاجغینی عموم اهالیگه اعلان قیلو.

٣) کتاب وگازیته‌لر باصدروده حریت اعلان قیلو.

٤) سیاسی عیبلر ایله حکمگه طارتلغان، زندانغه یابلغان یاکه چیتکه قاچقان کشیلرنك بارچه‌سی حقنده بلا تفاوت عفو اعلان قیلو.

مصرده نشر اولنمقده اولان سنجاق گازیته‌سی بو دورت ماده‌نی یاش ترکلرنك پروگرامی اولمق اوزره میدانغه قویادر.

بو ماده‌لردن یاش ترکلرنك سیاسی ومعیشی مسئله‌لرده فهم ومعلوماتلری اورتا درجه‌ده بولووی آڭلاشلادر چونکه بو پروگرام بیك قسقادر.

ترکیه‌ده اختلاف چغوب تورلی فتنه‌گه سبب بولو احتمالی بولغان اشلرگه قارشی بو پروگرامده هیچ بر جواب یوقدر.

ملت مجلسی بر یا ایکی پالاتالیمی اولاچق؟ صایلاو نظاملری نی روشده اولاچق؟

جمعیت مکیه.

٧٧ نچی نومردن ما بعد

عالم نجدی - قتایده سیاست اشلری باشقه یرلرگه قاراغانده بیك کوب اوزگه‌در. حاکم وتوره‌لر کوب اولمادیغی کی جابر امیرلرده، یوقدر. شول سببدن آنده اولان علماء اسلام - برادرمز امام قتایینك تعبیر نچه «حکما» اوزلریك وظیفه‌لرینی اجرا ایتوده بیك امینلردر. ایکنچی جهتدن قتایده اسلام دینی عصر سعادتده‌گی کبی صاف وخالص حالتنده‌در. شویله ایسه‌ده بو ضعیفلك قتایلیلرنی‌ده شاملدر. بزایسه‌ك اوشبو عمومی فتورنك عمومی سببندن بحث ایتمکده‌مز. بو سببده بوڭاقدر سویله‌نگان سوزلرگه بناء - فقط علما وحاکملرنك احوالندن گنه عبارت دگلدر.

ظن ایده‌من دیمه‌یم، قطع وتعین طریقنچه - ایته‌من‌که، عمومی صورتده مسلمانلر اوزرینه ایرشکان ضعیفلکنك اصل سببی احکام دینیه‌نك اسرارینه واقف اولماولریدر هیچ باشقه نرسه دگلدر. چونکه اوشبو جمعیتمزده سویله‌نگان سوزلردن خصوصاً برادرمز «محقق مدنی»نك تقریرلرندن آڭلاشلدیغینه کوره بوکونده اکثر مسلمانلرنك طانودقلری وطانوفانلری روشده عمل ایتدکلری دیانت؛ بر نیچه عصرلر اسلافمزنك تمیز ایتدیکی دینگه کوب خصوصده باشقه‌در. ایسکی وخالص اولان اسلام دینینه بیك کوب بدعتلر وایسکی مجرس عادتلری قاتشوب نظام وانتظامینی اوزگارتمشدر. شویله‌که:

صوڭغی زمان مسلمانلری دین اسلامنك قوة وعلم کبی هجوم ودفاع قورالی اولان احکامینی هم اعلاء کلمة الله، امر بالمعروف، نهی عن المنکر، حدو قصاص کبی برچوق احکامینی تماما ترك ایتدیلر. زکات نذر وکفان کبی حکملرینی نفسلرینه موافق تأویل وتحریف ایتدیلر. یعنی اوزگارتدیلر. تورلی بدعتلر وتورلی تقلیدلر هم‌ده، قبرلرگه عبادت قیلو کبی مجوسلك وصریح شرك وکفر علامتلرینی قیلماغه باشلادیلر. غیب نرسه‌لرنی بلو وتقدیرده تصرف قیلونی دعوا ایدوچیلرنك یالغانلرینه اشانوکبی هیچ دین اسلامده بولماغان حتی آیات کریمه واحادیث شریفه‌ده صراحة منهی اولان نرسه‌لرنی آرتدردیلر.

بونلرنك کوبسی اصول دینگه متعلق اولدیغی کبی بعضلری اسلام دینینك اصل واساسی اولان «وحدت» و «توحید» که متعلقدر. ایشته بزنك عمومی فتورمزگه اوشبو سوزلر کافیدر. باشقه هیچ نرسه لازم دگلدر. حالبوکه، جناب حق اوزینك کلام قدیمنده «برقوم اوزنده اولان نعمت وعافیتنی اوزگارتمه‌دکی حالده الله تعالی آنلرده اولان اخلاق حسنه‌نی احوال سیئه ایله تغییر ایده‌چك دگل» دیمشدر. (مرحی)

درست، بو اورنده بر اعتراضده ایدله بلور شویله که:

«تسلیم ایدیك اسلام دینی اوّلگی صافلغندن بر درجه اوزگارتلمشده ایکان. لکن بونك دنیا احوالندن اولان فتورگه نیچك سبب اولورغه صلاحیتی اولسون؟ حالبوکه، بزنك ترقیلرینه غبطه ایتدکمز ملتلرنك‌ده، دینلرینه کوب تبدل وتغیر عارض اولمشدر. شویله ایسه‌ده بونلر فتور وضعیفلکگه دوچار اولمامشلر حتی بعض فیلسوفلرینك دیدکنچه ترقی وتمدنلری دین اشلرینی دنیا اشلرندن آیرغاندن صوڭ غنه حاصل اولمشدر»

لکن بو سطحی بر مطالعه‌دن عبارتدر. اشنك تدقیقینه کرشلدکده حقیقت نه ایدیکی کون کبی آشکار اولور. چونکه هر آدم ناموس ایه‌سی بولونی استیدر. یعنی اخلاق وافعالنده اصل واساسده‌غنه اولسه‌ده، اوزی بر فردی اولان هیئت اجتماعیه‌نك قانونینه ایه‌رورگه طرشمقده‌در. یوقسه، قوم وقبیله‌سی آراسنده منفور وآنلر طرفندن مجبور وناموسسز، قدرسز بر آدم اوله‌چقدر.

اوشنداق هر ملتنك اوزینه کورشی یاکه سیاسی ومعاشی بر علاقه‌سی اولان ملتلرنك قانونینه موافق عمومی بر ناموسی اولورغه تیوشلیدر. چونکه بویله اولمادقده هیچ بر اشلرنك نظام وانتظام اولمیچی کورشیلری طرفندن مجبور وآنلرنك نفرتلرینه مستحق وحشی بر ملت اولاچقدر.

بنی آدمده اولان ناموس طبیعی ایسه،

پادشاه ووزیرلرنڭ ملت مجلسی قارشنده مسئولیتلری اولاچقمی؟ خزینه، آلم، تعلیم، حکم، ییر واشچی مسئلەلری، نی روشچه تعیین قیلناچق؟ بو خصوصده پروگرامده هیچ بر سوز یوقدر.

آخری بو کنج ترکلر سلطان حمیدکه قانی سوزلر یازودن باشقه سیاسی اجتماعی واقتصادی معلومات ایله کوب شغللەنمی طورغانلردر.

داخلی خبرلر

پالتاۋا گوبیرناسنده یهودی سوداگارلری کیبتلرینی شنبه کون یابو خصوصنده داخلیه وزیرینه مراجعت ایتمشلر. داخلیه وزیری بواشنڭ گارادسکی اوپراۋلینیه قولندەایدیکینی بیان ایتمشدر.

ماسکوا گوبیرناسنده ویبورشچیکلر سایلاوی تمام بولمش. اوکلرنڭ هم صوللرنڭ طرفدارلری بردرجەده ایمش. سایلاووقتده نابسی طرفنڭ غالب کیلەچاگی حاضرگه معلوم توگلدر.

روسیەده حریت حرکتلرینه روس روحانیلرینڭدەیاردم ایتولری کورلمکده در بونلرنڭ برنیچەسی اورنلرندن سورلوب تورلی جزالرغه دوچار اولمشلر ایدی. حاضرده یامبورغ اویەزینڭ بر آولنده آرنانسکی ناملی پوپ کرەستیانلرنی حکومتکه قارشی وعظله گان اوچون اورنندن چغارلوب روحانی حکمگه بیرلمشدر.

سیمفروپول شهرنده واق جیر خواجەلرینڭ جیونلرنده ویبورشچك ایدوب ۹ اوکتابریست، ۲ کادیت انتخاب ایدلمشلر. مسلمانلر سایلاو مجلسینه کیلماگانلر. شونلقدن اوکتابریستلر غالب کیلمشلر.

پیتربورغنڭ شهردوماسنده پیتربورغده گراژدانسکی پالیتسیه یاصاو مسئلەسی قارالاچقدر. چونکه حاضرگی پالیتسیه سیاسی اشلر ایله ماتاشوب شهر ترتیبلرینی قارارغه بوشی آلمی ایمش.

استاۋراپول گوبیرناتوری داخلیه وزیرینه آچلارنی توید رور اوچون اشلق صوراب تیلیگرام بیرمش. چونکه کرەستیانلر آراسنده آچلقدن تیف، زنگله آورولری طاراله باشلامشدر.

سیزران اویازنده یدی ۋولصتدن ۸ ترقیپرور، ۶ پارتیاسز آدملر سایلانمشلردر.

صاراتوف اویەزنده واق جیر بیلاوچیلرنڭ جیونلرنده ۸ کادیت، ۴ ترقیپرور کرەستیان هم براورتەپارتیادەغی آدم انتخاب ایدلمشلر.

پالیتسیه دیپارتامینتینڭ ۋیس دیریکتوری زوبوفسکی سیاسی عیب ایله عیبلەنگان کشیلرنی سبرگه یاخود شمالی گوبیرنالرغه یبارمایچه، تورکستان طرفینه ارزاتو حقنده بر لائحه توزمشدر.

پیتربورغدەژاندارمسکی اوپراۋلینیه‌نڭ قولغه آلنغان پراکلاماتسیەلرنی، گازیتەلرنی، کتابلرنی هم باشقه تورلی یازولرنی صاقلی تورغان اصکلادنده بر نیچه یوزمڭ پوط کاغذ جیولمش. حاضرده بوکاغدلرنی قایا قویارغه بلمیلر. بوتوغریدەژاندارمسکی اوپراۋلینیه کیڭاش ایدوب مذکور کاغدلرنی اوطنورتوب یاندرورغه قرار بیرمش.

«ایرکوتسکی» استانسەسنده ۵۰۰۰۰ صوملق تاوار اوغرلاندیقی معلوم اولمشدر.

نیژگورودسکی شهرننڭ گوبیرناتوری فریدریکس اورنندن چغارلمشدر.

۲۴ نچی غینوارده ۋولصلردن ۱۴۲۳ اوپالناموچیننی سایلانمش. بونلر آراسنده مانارخیستلر ۳۸۹، معتدللر ۲۳۹، صوللر ۴۹۷، ملت پرورلر ۴۹، پارتیاسزلر ۱۵۷، قالغان ۹۷ کشی قایسی پارتیادان ایدیکی معلوم بولماغان کشیلردر.

کورسکی شهرنده اوکتابریستلرنڭ زور کشیلرندن بلوخوف ناملی آدمنی اوینه کروب نامعلوم کشیلر اولترمشلر.

مینیسترلر ساۋیتی صاراتوف گوبیرناسنده کرەستیانلر طرفندن طالانو سببلی فقیرلنگان جیرخواجەلرینە ۱,۰۶۳,۰۹۶ صوم هم خیرسونده غیلرینه ۱۲۷٬۷۸۵ صوم بیرورگه قرار ایتمش.

کافکازباده مسلمانلر ایله ارمنلر آراسنده بر ایکی سنەدن بیرلی دوام ایده تورغان اولترش، قرلشلرنی هر کم بلە تورغاندر. بو نزاعلرده مسلمانلر هم ارمنلر بیك کوب ضررلرغه دوچار اولمشلر ایدی.

حاضرده کافکازدن کیلگان خبرلرگه قاراغانده بعض گوبیرنانڭ محلی مأمورلری مذکور ضررلرنی مسلمانلردن تولەنەلر وآلغان آقچەلرینی ارمنلرگه بیرەلر ایمش.

باکوده صول یاقنی تقویه ایده تورغان بر نیچه پارتیا اتفاق یاصاب سایلاو وقتلرنده اش کورور اوچون «بیر واختیارات اتفاقی» ناملی بر فرقه تشکیل ایتمشلر. بو فرقه سایلاوچیلرغه خطابا بیك کوب پراکلاماتسیەلر نشر ایتمشدر.

ۋلادیۋاستوك شهرنده سایلاو آلدی جیونلرنده ساتسیال دیماکراتلر غالب کیلمشلر. شونلقدن باشقه پارتیالرده اوزلرینڭ فکرلرینی طاراتورغه طریشا باشلامشلردر.

«نوۋی ۋریمه» گازیتەسینڭ یازوینه کوره تیز کوندن پورت آرتور شهرینی یاپونلرغه بیرگان اوچون گینیرال استیسل گه هم ایبداشلرینه حکم بولاچق ایمش.

ضرر کورگان اوچیتللرگه یاردم ایدەر اوچون بتون روسیه اوچیتللرینڭ سایوزی طرفندن یاصالمش کامیسیەنڭ حسابینه کوره اوتکان سنه دیکابر آیینه قدر ۸٤ اوچیتل شهردن نفی ایدلوب ۶۱۱ کشی حبس ایدلمشلر. ۴۳ کشی چیت گوبیرنالرغه یبارلوب ۲۳۳ کشی اورنلرندن قولمشلر. دخیده حکم ایله عیبلانگانلری ایله حقوقلرندن محروم ایدلگانلرینی قوشقاچ باریسی ۱۰۱۹ کشی بولادر.

حکومت مأمورلری آراسنده خلقغه کورساتورگه یارامی تورغان سیاسی خبرلرنڭ گازیته صحیفەلرنده یازولوب طاراتلولری هرکمگه معلومدر.

شونلقدن عدلیه وزیری محکمه باشلقرینه موندای تیلیغراملرنی کانۋیرتلرغه طغوب یورتورگه واوستینه «یاشرون» دیوب یازارغه قرشمشدر.

سوسیما صوغشنده یاپونیەغە کویمەلرنی صوغشسز طابشرغان مشهور نیبا گاتف اولم جزاسی ایله حکم قیلنمش ایدی. لکن اولترلو اورنینه اون یل کرپوستکه حبس قیلاو ایله کفایەلەنوگەده جواز ویرلمش ایدی. اوشبو حکم یعنی اون یل حبس ایله جزا قیلنمقلغی پادشاه حضرتلری طرفندن تصدیق قیلنمشدر.

قزان خبرلری

۳ نچی چاست سایلاوچیلرینڭ ۲٤ نچی غینوارده ناوی کلوب زالنده سایلاو آلدی جیونلری بولدی. مجلسەگی کشیلرنڭ کوبسی ضیالی هم ترقیپرور آدملردن عبارت ایدی.

اوتکان دوما چلینی پرافیسور ۋاسیلیف، هم باشقه خطیبلر گوزل نطقلر سویلادیلر. سویلاوچیلر آراسنده صول طرفلردنده خطیبلر بولدی. واسیلیفنی بیك اوزاق قول چابوب تبریك ایتدیلر. اوکتابریستلر طرفندن کاپوستین سویلادی.

بتون روسیەنڭ استودینتلری اجتهاد ایدوب اونیۋرسیتیتلرگه جزئی افتانومیه آلمشلر ایدی. لکن شولای بولسەده پالیتسیەنڭ اونیۋرسیتیتلرگه کروب تنتو یاصاوی، کشیلرنی قولغه آلووی دوام ایتەدر.

وحشی بر ناموسدن عبارتدر. زیرا بونڭ اصل واساسی تنازع بقا، اوزینڭ ابناء جنسینی محافظه واوزینڭ قوه وکوچینه اشانوکبی یاوزلق قاعدەلریدر. بوبوزقلرنی آدمنڭ طبیعتنده ودیعت ایدلگان شرافتلی ایکنچی بر ناموسدن باشقه هیچ بر نرسه یوموشاته آلمیدر.

اما بو شرافتلی ناموس نەدر؟ هیچ شبهه یوقکه، بو ناموس آدمنڭ اوزندن اوستون هم اوزینه غالب بر قوتنڭ وجودینه اعتقادیدر. یعنی فطری بر الهام ایله نفسنڭ جناب حقنی طانومقی وآندن خوف ایتمکیدر.

هیچ شبهه یوقدرکه، بودینی فطرتنڭ حیات ومعیشت اشلرنده البته الوغ بر علاقەسی واردر. چونکه بو فطرت بنی آدمده اولان ناموسلرنڭ ایڭ قوّتلیسی اولوب ضررلی اولان اخلاق وافعالنی بر درجه اعتدال صورتینه کیتورمکدەدر. بو سببدن مجازاة قورقووی یاکه مکافات امیدی ایله بنی آدمنڭ حیات ومعیشتندەاولان آغرلقلرینی بر درجه تخفیف ایتمکده ویڭللەیتمکدەدر (مرحی)

بنی آدم طرفندن طوتلمقده اولان دینلرنڭ تاریخی احوالینه دقت ایدلسه هر قایوسینڭ صحیح وبسیط اولان بر اصل سماوی اوزرینه تأسیس ایدیلدیکی آڭلاشلمقدەدر. هم هر بر دین اوّلدە اوزینه منسوب اولانلرنی نظام ونشاطغه ترغیب ایدوب آنلرنی حیات وترکلکده ایزگیلکنڭ ایڭ یوقاریسینه ترقی ایتدرو اوچون اجتهاد ایتمشدر.

بو گوزل احوال هر دینده «شرك بالله» و« تشدید فی الدین » اسملرنده ایکی قاعدەکه راجع اولان تأویل، تحریف، تفنن وزیادات کبی حاللر عارض اولغانچه دوام ایتمشدر. اما بوندن صوڭ مذکور اهالی تنزلگه یوز طوتوب اولگی حالتندنده توبەن بر درجەگه ایرشمشلردرکه، بونڭ آخری یاانقراضدر یاکه جناب حقنڭ عنایتی سببلی بوندی امتلرگه بر پیغمبر مبعوث اولووی یاکه آرالرندن حاللرینی اصلاح ایدرلك حکمانڭ ظهوری ایله ینه ترقی ایتمەلریدر.

عاد، ثمود، کنعان، اسرائیل وسریان ملتلرینڭ تواریخینه دقت ایدلسه بوافکارنڭ درستلگی کون کبی آشکاردر.

شرك وتشدید یعنی آرتق تقوی اولمق خولیاسی ایله دیندن اولماغان نرسەلرنی دیندن دیوب عمل ایتو بنی آدمده طبیعی براشدرکه، نفسنڭ آرزوسی وشیطاننڭ اغواسی ایله بونڭ اوچون فوق العاده اجتهاد ایتمکدەدر.

چونکه نفسنڭ آرزوسینه بناءً اوزندن غائب اولان نرسەگه عبادت ایتوگه قاراغانده کوز آلدنده کورنوب طورغان نرسەگه یالوارو وآندن بخت وسعادت امید ایدو ییڭلرەكدر. شیطان ایسه، تمام یولدن آداشدرغانچەغه قدر تأویل، تضلیل وبوزق نرسەلرنی گوزل کورسەتو ایله اوزینڭ بدبخت یولینه دلالت ایتمکدەدر. (مرحی)

صوڭغی عصرلرده بز مسلمانلرده، رسول اکرم (صلعم) نڭ خبر ویردیکی کبی اوّلگی پوت پرست ومجوس ملتلرده اولان اخلاق سیئه ونچار عادتلرگه گرفتار اولدق؛ تشدید وتشویش یعنی اصل دینمزگه تورلی بدعتلر قاتشدرو سببلی مقدس دینمز «اسلام» نڭ اصل واساسندن اولان بعض حکملرینه فروعاتینڭ ده کوبسینه تأویل وتحریف واقع اولدی. اوڭدن هم صولندن یاشرن وآشکارا شرك عارض اولدی. شول سببدن بو کونده دین اسمندن اجرا ایتدیکمز افعال واعماللرمزنی تیکشروب بوزقلرینی توزکلرندن هم ده صوڭدن قاتشقان بدعتلرنی دینمزنڭ اصل حکملرندن آیرورغه مجبور اولدق.

ایشته بنم فکریمه کوره بزنڭ موضوع مسئلەمز اولان عمومی فتورگه بوندن ده، الوغ سبب یوقدر.

فضیلتلو افندیلر بو سوزلر هر قایوگزنڭ معلومی اولدیغندن آرتق تفصیلیغه ده حاجت یوقدر ظننده یم. فقط سوزلریمنی تأیید اوچون قرآن کریمدن بر آیت ذکر ایدەیمکه، اولده، « ومن اعرض عن ذکری فان له معیشة ضنکا » قول شریفدر.

آخری وار.

ج. نصیب.

قزانده اونیوٌرسیتیتنی ایکی مرتبه تنتودیلر. شونلقدن استودینتلرنك صول طرفده‌غی‌لری آراسنده اونیوٌرسیتیتنی یابدرو فکری طارالمشدر. اما باشقه‌لری اونیوٌرسیتیتنی یابقان تقدیرده استودینتلرنك کوچلری طارالاچغینی سویلاب بو فکرنی معقول کورمیلر.

بو وقتقه قدر «کازانسکی تیلیگراف» گازیته‌سی «مسلمانلر بیك یاخشی کشیلر. آنار صایلاو وقتلرنده اوکتابریستلر ایله برگه حرکت ایده‌چکلر» دییوب مسلمانلرنی ماقتی ایدی. مسلمانلر ایسه مذکور گازیته‌نك بو کبی سوزلرینه التفات ایتمادیلر، صایلاو وقتلرنده حریت طرفدارلری ایله اتفاق ایده‌رگه قرار بیردیلر. شول سببدن بو گازیته مسلمانلرنی کادیتلر هم یهودیلر ایله برگه قاتشدروب سوگه باشلادی.

پنجشنبه کون چقغان نسخه‌سنده: «اوتکان سنه ۵ نچی چاستده خیرچی تاتارلرنك کوبسی صایلارغه حقلری بولمی طوروب ایك اول ۵ نچی چاستده، صوڭره ۲ نچی چاستده صایلادیلر. بو کشیلر بو یلده صایلاو اسپیکه‌سینه یازلمشلر. شونلقدن موندای کشیلر ۳ آی تورمه‌ده یاتورغه حکم قیلنورلر دییوب اورام چاتلرینه یابشتورورغه کیره‌ك» دیولمشدر.

شبهه یوقدرکه بو گازیته‌نك موندای سوزلرنی یازودن مقصدی مسلمانلرنی ڨیبورشچك صایلاودن قورقتوب «اوکتابریستلر»نی اوستکه چغاررغه طریشودر. صایلارغه حقلری بولغان مسلمانلرغه بو کبی سوزلردن قورقوب صایلاو مجلسلرندن قالماسقه تییشلیدر.

حریت طرافداری کشیلرنك قزان شهرندن دیپوتات ایدوب سابق دوما چلینی پرافیسور آ. ڤ. واسیلیفنی صایلارغه نیتلری بار ایمش

کیچه کیچ ۷ ساعتده «۱۷ نچی اوکتابر سایوزی» نك ۳ نچی چاست صایلاوچیلری اوچون جیونلری بولدی. سویلاگان سوزلرینی کیله‌چك نسخه‌مزده یازارمز

یاڭی بیسته‌ده ظریف حضرت مدرسه‌سینك آشخانه‌سندن اوغریلر باقرکوف اوغرلامشلر.

۲۲ نچی غینوار کیچ بر صاتوچی ایکی بوك شیکر تیياب آرچه‌قرندن چقوب بارغان وقتده آطلی اوغریلر کیلوب، مذکور صاتوچینك بار شیکرینی هم ۱۰۸ صوم آقچه‌سینی آلوب کیته‌شلر.

لایش واسپاص اویه‌زلرنده آچلرنك حاللرینی تیکشرور اوچون چقمش اعضالر ۲۵ نچی غینوارده قایتوب، آچلقنك کوندن کون قوّتلنمکده اولدیقینی وبعض آوللرده تیف، زه‌نگله آورولرینك کورلگه باشلادقینی سویله‌دیلر.

بو خصوصلرده مشاوره ایده‌ر اوچون بو کون کامیتتنك مجلسی اولاچقدر.

فنی مقاله.

قویاش طوتلو.

معلومدرکه اوشبو سنه ابتداسنده غینوارنك برنچی کوننده قزان وقتی بوینچه طوقز ساعتدن (۹) دقیقه کیمده کسوف شمس واقع اولدی، یعنی قویاش طوتلدی

علمای هیئت ونجومنك خبرلری بوینچه بو واقعه کوبدن کوتلمکده ایدی.

بعینه دیدکلرنچه اولدی. قزانده قویاشنك بر مقداری قابلانوب بر آز قاراڭغیلقنی موجب اولدی.

علما قویاش طوتلووینی آینك قویاش طوغروسندن اوزوب کیتووندن کوره‌در

هر وقت آی باشی بولور آلدندن آینك گه‌وده‌سی قویاشنك بیرگه طابا طرفندن اوزوب کیته‌در.

اول وقتده آینك قویاشقه طابا قاراغان طرفی طولغان آی کبی یاب یاقتی نورلی بولسه‌ده، بزنك یبرگه کورنمیدر. بزگه فقط قویاش نوری توشوب یالتراماغان قاراڭغی طرفی‌غنه کورنه‌در. شول سببدن اول کونلرده آی بزنك کوزگه زورکوزلکدن باشقه کورنمیدر. اما رصد خانه‌لرده‌گی تیلسکوب کوزلکلری ایله قارالغانده همان کورمك ممکندر.

آی هر (۲۹ ۱/۲) کونده بر مرتبه یبرنی ئه‌یله‌نوب طوردیغندن قویاش طوغریسندن تیز کیته‌در

قویاشدن بر آز یرافلانغاچ بزنك یبرگه‌ده آینك قویاشقه قاراب یالتراغان طرفی کورینه باشلیدر. اوّلده اوراق کبی طارغنه بولوب کورینه‌در.

کون صایون زورایا زورایا نورلی طرفینك یارتیسینه قدر کورینه‌در. آینك ۱٤ نچی کیچه‌لرنده آی یبرنك قویاشقه آرقان طرفینه چقدیغندن، قویاشقه قاراب طورغان طرفی بوتونله‌ی کورینه‌در.

بز شول زمانده آی طولدی دییوب یوریمز. حال بوکه اول آی همان طولغان حالنده‌در. لکن بزگه نورلی طرفی قرن کورندکندن طولغان بولوب کورنمیدر.

بزگه طولوب کورنگاندن صوڭره آی ینه قویاشقه طابا یاقنایادر. شول سببدن نوری بزگه ینه قرن کورینه‌در. هر کون کیمیدر. یارتیغه قالادر. تکرار اوراق کبی گنه بولوب قویاش چغار آلدیلرندن کورینه‌در.

شول کوندن صوڭ آی کوزدن بوتونله‌ی غائب بولادر. دیمك که آینك نورلی طرفی ینه قویاش طرفینه قاراب قالدی. بزگه ینه قاراڭغی طرفینی کورسه‌تدی.

ایکی کوندن صوڭ قویاش بایغان وقتلرده اوراق کبی بولوب آیمزنك نورلی یوزی‌ینه کورینه باشلیدر.

یاڭا آی طودی دیمز. شول کیچنی طوغان آینك برنچی کیچه‌سی وایرته‌گوسینی آینك برنچی کونی حساب قیلامز. آینك یاڭا طوغانی یوق. فقط ایسکی آی بزگه آزغنه یوزینی کورسه‌تدی. لکن شویله ایسه‌ده، بز ظاهرگه قاراب حکم ایته‌مز.

شول روشچه آی باشی آلدندن هر آی آخرنده آینك گه‌وده‌سی قویاش طوغروسندن اوزادر.

اگرده نقد قویاشنك اوز طوغرسینه طوغری کیلسه، قویاشنی بزنك کوزدن قابلیدر. بز قویاش طوتلدی دیمز.

قویاش نورینك فائده‌سینی خاطرگه کیتروب شکرانه قیلمق اوچون کسوف نمازی اوقیمز.

لکن قویاشنك بویله آی گه‌وده‌سی ایله قاپلانووی بیك سیره‌ك واقع بولادر.

چونکه کوبسنچه آی یاقویاشنك آستنه‌راق یاکه اوستکی طرفندن‌راق اوزادر.

آینك قای طوغریدن اوزاچغی هیئت علماسینه بیك معلومدر. شول سببدن آنلر برنیچه یل مقدم قویاشنك قای کونده وقای ساعتده وقایسی دقیقه‌ده طوتلاچغینی بلوب طورالر. بوڭا هیچ عجب‌سنورگه یارامی.

کالیندارلرغه قاراب قویاشنك قای وقتده چغاچغینی سزده بله‌سز. اعلانینه قاراب پاراخودلرنك ده قای ساعتده کیته‌چگینی بله‌مز. لکن پاراخودلر یا کیچگه‌لر یاکه وقتی یتمس بورون کیته‌لر. لکن خدا تعالی‌نك قدرتینه مسخر بولغان قویاش ایله آی اوز وقتلرندن بر دقیقه‌ده یارتی ثانیه‌ده کیچکمیلر. چونکه الله تعالی‌نك هر اِشی متین ومحکمدر.

اوشبو سنه‌نك برنچی کوننده اولان کسوف یعنی قویاش طوتلووی ترکستان طرفنده بیك آچق کورنمشدر.

منجملرده اویله گمان قیلمقده ایدیلر. هر (۲۵) یل مقدارنده ترکستان طرفنده عمومی کسوف، یعنی قویاشنك بوتونله‌ی طوتلووی واقع بولا کیلمکده ایمش.

واقعا (۱۸۸۲) نچی سنه‌ده ٤ نچی مایده قویاش بوتونله‌ی طوتلمش ایدی.

اول وقتده‌ده طاشکند شهرلری تیره‌سنده کوندز تون کبی قاراڭغی اولمش ایدی.

ایسکی منجملرنك تجربه‌سنچه هر (۱۸) یلده (۱۱) کون اچنده (٤۱) مرتبه قویاش و(۲۹) مرتبه آی طوتلمقده‌در.

برکونده قویاش طوتلسه، شول کوندن صوڭره (۱۸) سنه‌ده (۱۱) کون اوزدقده قویاش ینه طوتلمق تییشلیدر.

لکن هر طوتلغانده بوتونله‌ی طوتلو لازم توگلدر. بعض کسوف کلی وبعضلری جزئی اولا بلور. بو تجربه بوینچه کیله‌چك (۱۹۲۳) نچی سنه‌ده (۱۱) نچی غینوارده قویاش طوتلمق تییشلیدر.

فنی هنر وتجربه‌لر.

آنگلیه‌ده تربیة الحیوانات فنلرینه بیك اعتبار قیلنمقده‌در. آوٌسترالیه‌ده طوروچی ملکدار انگلیزلر صارقلرینك قویرق مایینی شول قدر اوسترمکده‌درلرکه مبالغه ایله اوٌستره‌لوب یوری طورغان بره‌ر پوت قویروقلی صارق نوعسی پیدا اولدیغینی سویلیلر.

هر سنه برنیچه میلیون سیمز صارق ایتلری آوٌسترالیه‌دن لوندنغه بوز ایتوب قاترلوب کیترلمکده‌در. بونلرنی بوزلاندروده صوکبی صیبقلندرلمش هوا واسطه‌سیله اجرا قیلنمقده‌در.

بو سنه آنگلیه‌ده میس داوٌون اسملی تربیهٔ حیوانات فننده ماهره بر قز (۱٦) گیلوغرام یعنی بر پوت آغرلقده بر قاز اوسترمشدر. آنگلیه‌ده قاداغی (۲۰) تیندن بو قاز ۸ صوم قیمتله‌نمشدر.

گیرمانیه‌ده تاریخ طبیعی علماسندن بری آمیریکه‌ده بر باوباب آغاچی طابمشدرکه (۵٬۱۵۰) یاشنده اولدیغی قاتلاولرندن صانالمشدر.

آمیریکه‌نك میکسیکه اسملی یبرنده بر سروی آغاچینك یوانلغی (۵۳) آرشندر. بو آغاچنك (٦٬۲۰۰) سنه‌دن بیرلی اوسدیکی تخمین قیلنمشدر.

تورلی معلومات.

ایڭ ایسکی گازیته.

دنیاده گازیته ایڭ اوّل قتایده چقمشدر. حاضرده ایڭ قارت گازیته قتایده پیکین شهرنده هر کون چقمقده اولان (گینغ پائو) گازیته‌سیدر.

بو گازیته (٦۱۸) نچی تاریخ میلادیدن بیرلی چقمقده ایمش. یعنی چغا باشلاغانینه ایمدی (۱۲۸۹) سنه بولادر.

اعلانلر.

اورنبورغده آچق تاتار تلنده آطنه‌سینه ۲ — ۳ مرتبه چغا طورغان، شهر هم آول جیرنده‌گی اشچیلرنك فائده‌سن کوزه‌تونی اوزینه مسلك ایتکان

اورال

غزیته‌سینه پادپیسکه (آبونه) قبول ایتله. غزیته‌ده خلقنك طورمشندن، سیاستندن، اقتصادی مسئله‌لردن هم شولایوق کوڭلك واقعه‌لر طوغرنده مقاله‌لر بولاچق.

ادبی قسمنده: فیلیه‌تونلر، شعرلر حکایتلر **فنی قسمنده:** اقتصادی، سیاسی مسئله‌لردن، تاریخدن وباشقه فنلردن مقاله‌لر.

مملکتنك اچندگی هم چیت مملکت خبرلری، اورینبورغ خبرلری، هم ڨولغا بویی، اورال، سیبیریا هم ترکستان خبرلری.

یاڭی چقغان کتابلر هم آنلرغه تنقید پارتیه‌لرنك حالندن، اشچیلرنك حالندن، آول خبرلری، اعلانلر.

آلوچیلرغه هر آیده بر؛ سیاسی یاکه اقتصادی مسئله‌لردن سویلاگان برکتاب هدیه ایتله‌چکدر.

غزته‌نك بهاسی: یلغه ٤ صوم، ٦ آیغه ۲ صوم، اوچ آیغه ۱ صوم ۲۰ تین، ۲ آیغه ۸۰ تین، بر آیغه ٤۰ تین. بره‌ملاب ۵ تین

غزته‌نك ریداکسیه هم قانتوری: اورینبورغده آمریقانسکی غاستینسه آستنده.

آدرس: Оренбургъ, редакція «УРАЛЪ»

ناشری: تیمرشاه صالاویوف محرره‌سی: خدیجه یاماشوا.

اعلان

قزبالالرغه اوز اویمده هرکون ساعت (۱۲) دن صوڭره وسچه اوقوتامن هم قول اشلرینه‌ده اویره‌ته‌من. تله‌گان کشیلرگه اویلرینه باروب اوقوتونی‌ده قبول ایته‌من

آدریسم: یونسف میدانی یولداشکین عبد الرحمن آپاکف یورطنده.

معلمه روضه گوبییڤا.

Редакторъ - издатель Ахмедъ Низамовичъ Максуповъ.

Лито-Типографія И. Н. Харитнова. Казань.